

Łożysko oporowe

INVENTORY NUMBER:

CMM/S/276

TITLE:

Łożysko oporowe

AUTHOR:

Delegat Zjednoczenia Przemysłu Maszynowego (Z.P.M.) w Gdańsku (projekt) Stocznia Gdańska (produkcja)

TIME OF ORIGIN:

1948-1949

TYPE:

urządzenie

GENRE:

technika

WYSOKOŚĆ:

900 mm

SZEROKOŚĆ:

830 mm

DŁUGOŚĆ:

820 mm

OWNER:

Narodowe Muzeum Morskie w Gdańsku

COLLECTION:

maszyny i urządzenia, s.s. "Sołdek"

PLACE OF ORIGIN:

Gdańsk, Polska

PLACE OF ACQUISITION:

Szczecin, Polska

MATERIAL:

metal

TECHNIQUE:

przemysł okrętowy

SECTION:

STATEK MUZEUM "SOŁDEK"

DONOR:

Ofiarowany przez Polską Żeglugę Morską (PŻM)

LOCATION:

Gdańsk, Oddział statek-muzeum "Sołdek", wystawa

DESCRIPTION:

Łożysko oporowe umieszczone jest na pierwszym odcinku wału za silnikiem, stanowiącym tzw. wał oporowy. Wał oporowy posiada jeden lub więcej pierścieni (kołnierzy), które opierają się o łożysko oporowe połączone mechanicznie z dnem statku. Wał za pośrednictwem łożyska oporowego przenosi napór oraz siły osiowe generowane przez obroty śruby na kadłub. Brak łożyska oporowego skutkowałby przeniesieniem sił z wału na silnik główny, a w konsekwencji jego uszkodzenie uniemożliwiałoby dalszą eksploatację. W okresie budowy „Sołdka” w zastosowaniu znajdowały się trzy typy łożysk oporowych (według kolejności wprowadzenia do eksploatacji): kabłąkowe (Modsleya), klockowe (Michella) i toczne. Różnica w ich konstrukcji wynikała z zastosowanej metody rozwiązania problemu tarcia między obracającym się wałem oporowym a łożyskiem oporowym. Na „Sołdku” zainstalowane jest łożysko oporowe OM 25/13 typu Michell. Łożysko powstało na podstawie projektu Zjednoczenia Przemysłu Maszynowego w Gdańsku.

Opis fizyczny: Osadzone na wale śrubowym. Górna część korpusu w formie kwadratu z bolcem i 2 uchami kolistymi; zakończenie koliste opasujące wał śrubowy. Od strony prawej burty 2 duże otwory wlewowe zamykane śrubami z nakrętką. Pomiedzy nimi rurka wskaźnika poziomu oleju o wysokości 65 centymetrów. Malowanie: całość zielona, wskaźniki: czarny, kłapy wlewu oleju: czerwone. S.s. „Sołdek” to pierwszy stalowy statek pełnomorski zbudowany w polskich stoczniach po drugiej wojnie światowej. Jest to jednocześnie prototyp serii węglorudowców (częściej nazywanych rudowęglowcami) B30. Armatorem s.s. „Sołdek” była Polska Żegluga Morska, a portem macierzystym Szczecin. Uroczyste podniesienie bandery odbyło się 25 października 1949 roku. Statek odbył 1476 podróży w czasie służby trwającej 31 lat i 65 dni – co stanowi rekord polskiej floty pod względem ilości rejsów z ładunkiem w podanym okresie. W tym czasie przewiózł 3,5 mln ton węgla i rudy żelaza. Odwiedził 60 portów, głównie w Szwecji i Danii, dowodzony był przez 50 kapitanów. Statek wycofano ze służby 30 grudnia 1980 r. i przekazano na muzeum w dniu 28 kwietnia 1981 roku. 17 lipca 1985 roku s.s. „Sołdek” został udostępniony do zwiedzania jako oddział Centralnego Muzeum Morskiego w Gdańsku.

BIBLIOGRAPHY:

Sienicki I., Dzieje statku-muzeum „Sołdek”, Gdańsk 1988. Darski S., Dobromirski W., Elementy techniki statku morskiego, Łódź-Warszawa 1957. Kisielewski M., Atlas okrętowych kotłów i maszyn parowych, tom II - Maszyny parowe łokowe, Warszawa 1954. Huras B., Serce „Sołdka” [w:] Zaczęło się od „Sołdka”. Sympozjum w Centralnym Muzeum Morskim w Gdańsku, 6 listopada 2008 roku, Studia i materiały Centralnego Muzeum Morskiego w Gdańsku, Gdańsk 2009. Łożysko oporowe OM 25/13, Delegat Z.P.M. w Gdańsku, 1948, [CMM/APK0/684]. Węgrocka M., Juściński R., Eksploatacja i dowódca s.s. „Sołdek” na podstawie zasobu archiwalnego CMM i materiałów prasowych [w:] 25 lat statku-muzeum „Sołdek”. Sympozjum w Centralnym Muzeum Morskim w Gdańsku, 6 listopada 2006 roku, Studia i materiały Centralnego Muzeum Morskiego w Gdańsku, Gdańsk 2008.

Project Shipwreck Conservation Centre with Studio Warehouse in Tczew - construction of new cultural infrastructure of the National Maritime Museum in Gdańsk

THE SUPPORT GRANTED BY THE EEA AND NORWAY GRANTS, FROM ICELAND, LIECHTENSTEIN AND NORWAY, AS WELL AS NATIONAL RESOURCES.

[PRIVACY POLICY](#)